

Stad & Natuur Almere

Jaarverslag 2017

STAD & NATUUR ALMERE werkt aan een groene en gezonde stad

Stad & Natuur Almere
Jaarverslag 2017

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	5
Inleiding	6
Educatie	8
Primair onderwijs	
Voortgezet- en beroepsonderwijs	
Buitenschoolse opvang	
Recreatie	14
Stadslandgoed de Kempphaan	
Natuurbelevingcentrum de Oostvaarders	
Het Vroege Vogelbos	
Kinderboerderij de Beestenbende	
Kinderboerderij Den Uylpark	
Het Klokhuis	
De Stad en Natuur bus	
Participatie	24
Lintje	
Werkgroep berenklaauw	
Vroege Vogelbos Bosbeheer	
Nieuwe ontwikkelingen in 2017	28
Het Klokhuis	
NME Almere Poort	
Waterbelevingscentrum kustzone Almere Poort	
Almeersepoort	
Kinderboerderijen Den Uylpark en Beestenbende	
Stadslandgoed de Kempphaan	
Educatieprogramma Almere Geeft Energie	
Lange termijnbeleid Groen & Gezond in Almere	
Deelname inspiratiemarkt schooldirecteuren	
Beweeg- en Gezondheidsactiviteiten	
Waterschap Zuiderzeeland	
Digitale folder natuurarrangementen Vroege Vogelbos	
Vrienden van Stad & Natuur	
Deelnemingen	
Jeugdfloriade / Stichting Urban Greeners	
Floriade	
Partners in de stad	
Organisatie	36
Communicatie	37
Overzicht bezoekersaantallen	39
Contact	40

Locaties Stad & Natuur Almere

Samen werken aan een groene en gezonde stad

Stad & Natuur Almere kent als Stichting een raad van toezicht waar ik nu bijna een jaar onderdeel van uitmaak. Samen met mijn mede toezichthouders ben ik onder de indruk van de resultaten die Stad & Natuur boekt.

Een relatief kleine organisatie die haar middelen en menskracht praktisch en transparant inzet. Die nauw samenwerkt met inwoners, ondernemers, kunstenaars en organisaties. Hoe mooi is het dat zelfs de appelrassen van de nieuwe boomgaard in Almere Poort gekozen zijn door de bewoners, zij een snoeicursus kunnen volgen om zelf de bomen te kunnen onderhouden en in het najaar van 2018 al de eerste appels oogsten tijdens het appeltaart festival met muziek.

De combinatie van de drie programmalijnen recreatie, educatie en participatie met de locaties van Stad & Natuur is de kern van ons werk. Daarmee zorgen wij dat alle Almeerders de mogelijkheid hebben om laagdrempelig en dichtbij aan onze innovatieve activiteiten mee te doen. Activiteiten die de thema's groen, gezond en duurzaam hoog in het vaandel hebben. Door te doen, ervaringen op te doen die je uiteindelijk in je hart sluit. Samen stappen zetten naar een nog groenere en gezondere stad.

Stad & Natuur levert haar bijdrage aan de doorontwikkeling van de groen/blauwe stad. Zo werken wij intensief mee aan het project Almeersepoort. Trots zijn wij ook op het educatieve project dat wij mochten organiseren bij de opening van het Upcyclecentrum.

In 2017 hebben bijna 20.000 leerlingen meegedaan aan onze educatieve lessen, buiten op één van onze locaties, op de eigen school of bij één van onze partners zoals de Stadsboerderij en Staatsbosbeheer. Jong geleerd is oud gedaan.

In de vrije tijd maken ook vele Almeerders gebruik van de locaties die steeds interessanter en mooier worden. Het evenementenaanbod wordt steeds verder ontwikkeld. Goede promotie van de stad Almere als je met je familie en vrienden naar bijvoorbeeld het Vroege Vogelbos, de Kemphaan of de kinderboerderijen kunt gaan.

Zonder onze vrijwilligers zou dit alles niet mogelijk zijn. Omgekeerd hebben deze vrijwilligers veel plezier en voldoening tijdens hun activiteiten voor de inwoners van Almere bij Stad & Natuur. Veel dank daarvoor!

Namens de raad van toezicht en de medewerkers wens ik u veel leesplezier met dit jaarverslag 2017. En daarboven: nog veel meer plezier tijdens uw bezoek aan onze locaties, evenementen, educatieve programma's of als vrijwilliger!

Op onze website onder organisatie vindt u het financiële jaarverslag en video's.

Cees Okkerse
Voorzitter Raad van Toezicht

Inleiding

Wij bieden al meer dan 30 jaar natuur- en milieueducatie voor het Almeerse onderwijs. Sinds 1 juli 2009 doen wij dat als zelfstandige Stichting Stad & Natuur Almere. Daarvoor waren deze werkzaamheden ondergebracht bij de gemeentelijke NME-afdeling, eerst vanuit de locatie het Eksternest in het Vroege Vogelbos en later vanaf 2003 vanaf de Kemphaan. De afgelopen jaren heeft Stad & Natuur ook een uitgebreid recreatief natuurbelevingsprogramma ontwikkeld en uitgevoerd voor het Almeerse publiek. En is participatie een belangrijk onderdeel geworden van de Stichting. Hierbij valt te denken aan de vele vrijwilligers die Stad & Natuur ondersteunen bij haar werkzaamheden, zoals de openstelling van de kinderboerderijen, de lesactiviteiten van scholen en de publieksevenementen in het weekend en in de schoolvakanties. Maar ook werken we samen met allerlei andere vrijwilligersorganisaties zoals de VMCA, Vogelwacht, IVN Almere en Landschapsbeheer Flevoland. Met die laatste twee beheren wij oa samen met vrijwilligers delen van het Vroege Vogelbos en de Kemphaan. Ook heeft Stad & Natuur aan de wieg gestaan van maatschappelijke ondernemingen als de Almeerse Wolunie en Brouwerij de Kemphaan.

In die negen jaar als zelfstandige Stichting hebben wij maar liefst vijf nieuwe locaties erbij gekregen. In totaal programmeert Stad & Natuur op negen verschillende locaties. Dat zijn:

- Stadslandgoed de Kemphaan
- Vroege Vogelbos met Schaapskooi, Almere Haven
- Den Uylpark met kinderboerderij, Almere Stad
- Natuurbelevingscentrum De Oostvaarders, Oostvaardersplassen in Almere Buiten
- De Buitenplaats met Warmoezerij, Almere Buiten
- Kinderboerderij de Beestenbende, Almere Buiten
- Het Klokhuis, Almere Poort
- De Ruimtepoort in Sterrenschool de Ruimte in Almere Poort
- De Stad en Natuur bus

Ook heeft de Stichting in de loop der jaren steeds meer projecten opgepakt, onder andere in opdracht van de gemeente. Denk hierbij aan projectleiding en inhoudelijke input bij de ontwikkelingsvisie voor de Almeersepoot. Wat heeft geresulteerd in een gedragen visie door de Provincie, gemeente Almere, Staatsbosbeheer en Stad & Natuur t.a.v. de doorontwikkeling van deze toegangspoort tot de Oostvaardersplassen. En ook de projectleiding en inhoudelijke inbreng bij het vervolgtraject programmeringsplan voor educatieve- en publieksactiviteiten.

Al deze locaties bestieren wij met 15 medewerkers, zowel full- als partime, met ondersteuning van vele vrijwilligers. In dit jaarverslag nemen we u mee in onze werkzaamheden uit 2017.

Stad & Natuur is actief op negen locaties in Almere met 15 medewerkers en vele vrijwilligers.

Educatie

PRIMAIR ONDERWIJS

Stad & Natuur biedt een educatief programma aan, gericht op leren van, over en in de Almeerse natuur. Het didactisch uitgangspunt is ontwerpend en ontdekkend leren, oftewel: zelf op onderzoek uit. In het onderwijs staat de ontwikkeling van 21ste-eeuwse vaardigheden bij kinderen centraal. De educatieve lessen en activiteiten die Stad & Natuur aanbiedt, omvatten altijd meerdere vaardigheden. Het aanbod bestaat uit lessen en workshops op locaties van Stad & Natuur, bij partners en op scholen zelf, leskisten, materiaalpakketten en schoolreisjes.

Dit jaar konden we weer een inhoudelijk sterk programma bieden. Een nieuwe trend is het verzoek van scholen om een thema bij ons af te nemen voor de gehele school. Voor elk verzoek is een aanbod op maat aangeboden en veel scholen hebben hier gebruik van gemaakt.

Ook zijn er met diverse scholen projecten aangegaan. Zo deed De Flierefluiter mee met een groot project dat is gepresenteerd tijdens de opening van het Upcycle Centre (filmpje) en heeft De Ontdekking een Plant-for-the-Planet-dag gehad in samenwerking met het bedrijf Staples.

Alle basisscholen in Almere konden gebruik maken van het gevarieerde aanbod, in 2017 deden er 19.127 leerlingen mee. We lichten er een paar voorbeelden voor u uit.

Dino

De tentoonstelling over dino's was een overweldigend succes. 1315 leerlingen van diverse basisscholen deden mee. Ze hebben fossielen gezocht, zijn op dinospeurtocht geweest en hebben natuurlijk van alles geleerd over de verschillende soorten en hun leefgebieden.

Aansluitend, in de zomervakantie, kon het publiek de tentoonstelling bezoeken. Deze combinatie van educatie en recreatie werd ook goed ontvangen. Voor de toekomst zal vaker worden gekozen voor deze aanpak.

Appeltjesles

602 leerlingen van diverse kleutergroepen hebben deelgenomen aan de Appeltjesles. Ze mochten met de appelplukker naar de bomen op de Kemphaan, waar vervolgens onder begeleiding appeltjes werden gesneden en geperst voor een lekkere appelsap.

Braakballen

Het uitpluizen van braakballen wordt elk jaar populairder, want wat eet een uil nu eigenlijk? En lukt het een klas om van de vondsten uit diverse braakballen één volledig skelet te maken? 1122 leerlingen zochten het uit.

Workshop onderzoekend en ontwerpend leren

In november hebben we de aanbieders van onze educatieve lesactiviteiten en programma's in het kader van deskundigheidsbevordering een workshop aangeboden over onderzoekend en ontwerpend leren. Van scholen wordt namelijk verwacht dat ze in 2020 wetenschap & technologie hebben opgenomen in hun curriculum. Van leraren in het basisonderwijs wordt

Ontwerpend en ontdekkend leren, oftewel zelf op onderzoek uit!

Ruim 600 kinderen hebben appels geoogst tijdens de Appeltjesles.

verwacht dat ze de bètatalenten van hun leerlingen herkennen en dat ze leerlingen kunnen enthousiasmeren voor wetenschap en technologie.

Leerlingen voeren onderzoek uit op basis van (eigen) gestelde onderzoeksvragen, of ontwerpen oplossingen voor geconstateerde problemen of behoeftes. Het is een onderwijsleerstrategie die sterk een beroep doet op de vaardigheden van het leren in de 21e eeuw.

De externe aanbieders hebben een inleiding gekregen van onderzoekend en ontwerpend leren (theorie). En daarna zijn ze met een aantal praktijkvoorbeelden zelf aan de slag gegaan.

Doel van Stad & Natuur:

- Externe aanbieders meenemen in de ontwikkelingen in het onderwijs, zodat zij volledig op de hoogte zijn en hun lessen in opdracht van Stad & Natuur beter kunnen afstemmen op de vragen van scholen en leerkrachten. Dit zal de kwaliteit van de lessen ten goede komen.

Deze workshop is gegeven door Petra Jansen. Zij is docent Natuur, Milieu en Techniek op de Pabo.

- 20 mensen hebben deelgenomen aan de workshop.
- De reacties waren positief; door het volgen van de workshop hebben de deelnemers naar eigen zeggen meer kennis en inzicht gekregen.

Boomfeestdag

Jaarlijks wordt in heel Nederland de Boomfeestdag gevierd op de derde woensdag van maart. Almere doet inmiddels al vele jaren mee aan de Boomfeestdag. Stad & Natuur maakt er altijd een bijzondere dag van, samen met de gemeente Almere, Staatsbosbeheer en de groene aannemers.

De Boomfeestdag vond op 22 maart 2017 plaats aan de rand van Nobelhorst. Kinderen uit de groepen 5/6 van verschillende scholen hebben samen met wethouder Huis en Liesbeth Bronkhorst, directeur van Stad & Natuur, een plantsoen met jonge boompjes aangeplant. De kinderen van het Taalcentrum werden opgehaald door de Stad en Natuur bus. De kinderen van Sterrenschool Het Universum zijn al zingend en lopend vanuit school naar de plantlocatie gekomen.

Rondom en in dit gebied zijn veel bomen gekapt. Nu staat er weer jonge aanplant en zijn er wormen uitgezet om de grond te verbeteren. Rijkswaterstaat en Parkway 6 wilden graag hun steentje bijdragen aan de Boomfeestdag en hebben voor de beide scholen een prachtig moestuinpakket gefinancierd.

BELEEF!2017

Op woensdagmiddag 14 juni zijn 188 leerkrachten en onderwijsassistenten van Almeerse basisscholen en begeleiders van kinderdagverblijven naar het terrein van Vis à Vis bij het Almeerderstrand gekomen om ondergedompeld te worden in het cultuur- en natuuronderwijsaanbod voor het schooljaar 2017-2018. Collage Almere en Stad & Natuur Almere organiseerden dit jaarlijkse evenement voor de vierde keer.

BELEEF!2017 bestond uit de Laan der Verleiding, het Aan de Slag Pad, de Spotlight Boulevard en de Luister- en Fluistersteeg. 52 aanbieders, kunstenaars en/of natuurexperts stonden klaar om door middel van kleine optredens, speeddates en workshops te inspireren. Deelnemers konden hun eigen programma kiezen uit het rijke aanbod.

Het werk van Collage Almere en Stad & Natuur Almere gaat over verbindingen leggen tussen scholen, partners en aanbieders. Hiermee wordt een stevig fundament gelegd, waarmee gebouwd kan worden aan goed cultuur- en natuuronderwijs.

In 2018 wordt er geen BELEEF! georganiseerd. Collage Almere en Stad & Natuur gebruiken het jaar om een nieuw format te onderzoeken. Wel worden er ter inspiratie op kleinere schaal bijeenkomsten en excursies georganiseerd voor leerkrachten in het primair onderwijs.

Playing for Success

Playing for Success Almere biedt actief en betekenisvol leren voor leerlingen in een uitdagende omgeving. Door deze vorm van onderwijs aan te bieden in de stimulerende omgeving van een stadslandgoed, de Kemphaan, ontdekken leerlingen dat leren leuk is. Kinderen ondervinden dat leren zinvol (echt) is, krijgen daardoor zin in leren en zo wordt leren leuk. Playing for Success op de Kemphaan is voor leerlingen uit de groepen 6, 7 en 8 en staat in het teken van Groen en Gezond. In het schooljaar 2016-2017 hebben 3 groepen van 14 leerlingen deelgenomen aan dit intensieve programma. 10 weken lang hebben ze bij Stad & Natuur op de Kemphaan een lesaanbod gekregen dat vooral gericht is op de sociaal-emotionele ontwikkeling in combinatie met cognitieve vakken. Denk aan rekenen bij de stadsboerderij, taal in de landgoedwinkel en ook maakten zij gebruik van het lesaanbod van Stad & Natuur, waaronder de tentoonstelling over dino's. Aan het eind van het schooljaar werd er een terugkomdag georganiseerd. Stad & Natuur heeft hiervoor de Stad en Natuur bus ter beschikking gesteld en zij hebben gezamenlijk een andere locatie van Stad & Natuur bezocht, namelijk het Vroege Vogelbos.

Naast het reguliere basisonderwijs heeft Stad & Natuur het gebouw ook aan Playing for Success ter beschikking gesteld voor groepen van het speciaal onderwijs, hiervan hebben 96 leerlingen van de bovenbouwgroepen en/of leerlingen van de brugklas De Bongerd, OPDC en Het Aventurijn gebruik gemaakt.

In 2018 start er een groep in het Klokhuis, gericht op Natuur & Techniek. Ook bestuurlijk is Stad & Natuur betrokken bij Playing for Success: Liesbeth Bronkhorst is lid van het bestuur.

VOORTGEZET- EN BEROEPSONDERWIJS

Voor de scholen in het voortgezet onderwijs zijn in 2017 diverse activiteiten georganiseerd. De activiteiten varieerden van snuffelstages, praktijklessen tot workshops.

In december hebben onderbouwleerlingen van het Stedelijk Lyceum Eindhoven in het kader van het vak LOB (Loopbaan, Oriëntatie en Begeleiding) diverse workshops op Stadslandgoed de Kemphaan gevolgd. Er is met meerdere partners op het landgoed samengewerkt.

Van het beroepsonderwijs (mbo) hebben studenten van de opleiding dierverzorging en toegepaste biologie stage gelopen en praktijklessen gevolgd op onze dierlocaties.

Studenten van de hbo-opleidingen Aeres en Windesheim hebben een aantal opdrachten uitgevoerd.

Windesheim-studenten van de opleiding Engineering hebben van Stad & Natuur de opdracht gekregen om een interactieve biovergister te ontwikkelen die het proces zichtbaar maakt en die tevens een groot deel van de mest op de kinderboerderij kan verwerken en een kas kan verwarmen.

Studenten van Aeres hebben onderzoek gedaan hoe het programma van Groen Kampioen aantrekkelijker gemaakt kan worden voor nieuwe leden. Zij hebben door het afnemen van vragenlijsten bij Almeerse kinderen in de leeftijd van 7 tot 12 jaar data verzameld en geanalyseerd.

In opdracht van Gemeente Almere en Stad & Natuur hebben studenten van Aeres Hogeschool ook aan het project Groene en Gezonde scholen gewerkt. Het doel van het project is om alle basisscholen in Almere herhaald te monitoren op groene, gezonde en duurzame initiatieven en activiteiten. De studenten hebben een 'groene meetlat', een nieuw classificatiesysteem dat de basis vormt voor de vragenlijsten, ontwikkeld en getest.

BUITENSCHOOLSE OPVANG

In de schoolvakanties hebben wij diverse activiteiten georganiseerd voor groepen van de buitenschoolse opvang. De bso's ontvangen voor elke schoolvakantie een digitale nieuwsbrief met ons programma. In 2017 hebben veel groepen deelgenomen aan de speurtochten op de diverse locaties en hebben een groot aantal bso-groepen de dinotentoonstelling bezocht.

Recreatie

We zien in 2017 een forse toename van het aantal deelnemers aan recreatieve activiteiten. Dat heeft o.a. te maken met het mooie weer, het succes van de Modderrun en de Dino-zomer, de inzet van de Stad en Natuurbus en ook onze partners die steeds meer gebruik maken van onze gebouwen en locaties voor hun activiteiten.

STADSLANDGOED DE KEMPHAAN

Op de Kempphaan zijn dit jaar 32 activiteiten georganiseerd. Dit aanbod is opgebouwd uit diverse speurtochten die bezoekers op eigen gelegenheid konden doen tijdens de schoolvakanties. Ook zijn er in de schoolvakanties op de donderdag verschillende creatieve workshops georganiseerd. Vanaf mei tot en met augustus waren er maandelijks bijeenkomsten. En natuurlijk de evenementen. Hieronder enkele highlights:

Modderrun

Dit evenement heeft als doel om de deelnemers op een andere manier actief te laten zijn in de natuur: lekker bezig zijn en ondertussen vies worden! De Modderrun werd dit jaar uitgebreid met een aantal onderdelen: een bedrijvenrun, een volwassenenrun en een G-run voor mensen met een beperking. Vrijdagavond 30 juni hebben 4 bedrijventeams de Modderrun 2017 geopend. Het team van Fun Forest Almere was de sterkste en de snelste. Maar de overige deelnemende teams, Vermes, KSS Noord en Stad & Natuur, brachten het er ook goed vanaf. Zaterdag 1 juli was de volwassenenrun. Ruim 500 deelnemers trotseerden de regen en kwamen naar de Kempphaan om eens lekker vies te worden. In clubs van 50 tot 100 gingen zij van start met een warming-up door Milton. Na zo'n 50 minuten kwam de eerste finisher al over de streep; Reinout Priesterbach was door niemand bij te houden op het 8,3 km lange parcours. Zondag 2 juli stond de uitverkochte Gezinsrun op het programma, hiervoor waren zo'n 1100 kaarten verkocht. Om 10.00 uur werd er gestart met een speciale run voor G-teams en een uurtje later gingen de overige kinderen van start met hun ouders. Zij konden kiezen uit een parcours van 2,8 of 5,7 km.

Dino Zomer

Stad & Natuur op Stadslandgoed de Kempphaan was in het voorjaar en de zomer overgenomen door dino's. Aan de hand van deze beesten viel er heel wat te ontdekken in en over de natuur. In het voorjaar deden 51 klassen mee met een dinotentoonstelling en een dinospeurtocht. Na de succesvolle lessenserie werd de dinotentoonstelling opengesteld voor alle Almeerse dinofans. Zowel de tentoonstelling als de speurtocht waren een grote hit! Het ene na het andere kind kwam binnen met een grote dinobrul. Daarnaast liepen er veel kinderen rond met dino t-shirts en dinoknuffels. Elke donderdag konden de kinderen meedoen aan leuke workshops, zoals dino's knutselen, dinoklauwen gieten met gips en dinoproefjes. De workshops waren allemaal uitverkocht. Al met al zijn er meer dan 3000 bezoekers op de dinozomer af gekomen, die werd afgesloten met het dino-zomerfestival op 30 en 31 augustus. Tijdens deze twee dagen zijn er zo'n 650 bezoekers geweest die hebben deelgenomen aan verschillende workshops. Als klap op de vuurpijl konden zij rekenen op een bezoek van een bijna levensechte T-Rex. Sommigen vonden dit wel een beetje eng, maar de kinderen die op de foto durfden waren vooral erg stoer!

Op de uitverkochte gezinsdag van de Modderrun hadden jong en oud plezier op het modderige parcours door het bos.

De eerste editie van Rolling Nature bij de Oostvaarders werd goed bezocht!

Nacht van de Nacht

Stad & Natuur organiseerde voor het 13e jaar de Nacht van de Nacht in Almere om Almeerders bewust te maken van het effect van licht en donker. De Nacht van de Nacht wordt elk jaar gevierd in het laatste weekend van oktober, wanneer de klok naar wintertijd wordt gezet.

De Nacht van de Nacht blijft één van de succesnummers van Stad & Natuur. Ook dit jaar was het evenement weer uitverkocht. Voor het eerst is deze editie gewerkt met een groep van 30 vrijwillige gidsen die de bezoekers begeleidden op hun tocht door het bos. Onderweg kwamen zij langs verschillende scènes uit het verhaal van de tovenaarsleerling Harry Potter. Deze scènes werden opgevoerd door leerlingen van Theaterschool Almere en Danscentrum Jouetta. Sterrenwacht Almere was weer aanwezig met hun telescopen om naar de sterrenhemel te kijken. Ook de Almere Jungle werd goed bezocht tijdens de Jungle by night. Meer dan 500 bezoekers konden onder andere genieten van de bloeiende victoria amazonica en verschillende nachtdieren.

NATUURBELEVINGSCENTRUM DE OOSTVAARDERS: DE WILDE NATUUR

Wilde Weetjes

In het najaar van 2016 is Stad & Natuur gestart met een collegereeks voor kinderen van 8 tot 12 jaar, die in 2017 is voortgezet: de Wilde Weetjes! Ook dit jaar waren er 5 interessante lezingen over een onderwerp gerelateerd aan natuur of wetenschap, met aansluitend een leuke workshop. De Wilde Weetjes werden onder andere gegeven door kunstenaar Erik Fakkeldij (over de dieren in de Oostvaardersplassen), bioloog Jos van den Broek (over botten) en archeoloog Willem Jan Hogestijn (over de archeologie rondom de Oostvaardersplassen).

Gitaarsalon

Elk kwartaal werd in Gasterij De Oostvaarders de overgang van de seizoenen gevierd met de gitaarserie Gitaarsalon de Oostvaarders. Sfeervolle gitaarmuziek, onder het genot van een speciaal aansluitend menu, met op de achtergrond de prachtige Oostvaardersplassen. Ieder seizoen was weer anders: het concert, het menu en het uitzicht. Maar elk concert was een onvergetelijke culinaire en muzikale ervaring in een intieme setting.

Rolling Nature

Festival Rolling Nature op 14 mei 2017 is een nieuw initiatief van Stad & Natuur, Staatsbosbeheer en de gemeente Almere. Het natuurfestival is bestemd voor jong en oud, voor natuurliefhebber én stadsmens. Het nieuwe natuur-evenement is geïnspireerd op de populaire foodtruckfestivals en laat op interactieve en verrassende wijze zien wat de Oostvaardersplassen allemaal te bieden hebben. Niet alleen de huidige situatie aan de Almeerse zijde van de Oostvaardersplassen werd belicht, maar ook de toekomstige ontwikkelplannen voor het gebied. Als bezoeker kon je op 14 mei aan de slag met maar liefst 30 zeer uiteenlopende activiteiten. Zo kon men bijvoorbeeld op mini-excursie door het Kotterbos met de Ekokarren van Staatsbosbeheer en op avontuur met de natuurdetective bij de Stad en Natuur bus. Verder waren er onder meer verschillende informatie-, educatie- en doe-stands, was er veelzijdig natuur-entertainment voor jong en oud, kon men de mountainbikeroute uitproberen op een ATB en camera's en kijkers testen in de rollende observatiehut. In het najaar vond er een speciale herfsteditie plaats op Stadslandgoed de Kempiaan.

HET VROEGE VOGELBOS

In februari 2017 is een begin gemaakt met het opknappen van de wandelpaden in het Vroege Vogelbos. De paden zijn uitgegraven en bezand.

Het aantal lammetjes viel in 2017 wat tegen, de schapen waren er namelijk in geslaagd om aan de ram te ontsnappen. Hierdoor waren er maar 33 lammeren. Helaas brak er ook nog een ziekte uit en stierven er 5 lammeren. Ze moesten daardoor langer op stal blijven en konden minder van de berenklaauw eten. Gelukkig konden de andere schapen een hoop goed maken.

Bijna het hele jaar door zijn er stagiaires geweest van onder andere Aeres, die hielpen met het verzorgen van de dieren.

Schapenproducten

De wol van de schapen werd gebruikt door de Almeerse Wolunie, waarbij de wol in de Wolfabriek in de Schaapskooi werd verwerkt tot een product. In de Schaapskooi kun je de wol van de schapen in verschillende stadia in het wol-winkeltje van de Wolunie kopen: van vacht tot gesponnen wol. Ook waren er diverse workshops voor leden van de Wolunie, waarbij een designproduct werd gemaakt.

Oogstfeest

Jaarlijks organiseren Stad & Natuur en IVN Almere het Oogstfeest in het Vroege Vogelbos. Deze dag staat geheel in het teken van alles wat het bos ons te bieden heeft: van wol tot appels tot noten. Kinderen konden zelf appelsap maken en leerden de wol van de schaapskudde te verwerken.

KINDERBOERDERIJ DE BEESTENBENDE

In 2017 stond Kinderboerderij de Beestenbende in het teken van het 25-jarig bestaan. 25 jaar geleden hebben onder andere het bedrijf Beiersdorf en met name heel veel toegewijde vrijwilligers de kinderboerderij tot een prachtige ontmoetingsplaats voor buurtbewoners kunnen maken. Sinds 2014 valt de kinderboerderij onder Stad & Natuur. Het 25-jarig bestaan werd groots gevierd tijdens het lentefeest waar zo'n 500 mensen op af kwamen. Stad & Natuur heeft de kinderboerderij een vleermuishotel cadeau gedaan. Deze is samen met Mylan Derkink, gebiedsmanager Almere Buiten, en Liesbeth Bronkhorst, directeur Stad & Natuur, geopend. De gemeente Almere heeft ook een cadeau gegeven, namelijk een bijdrage voor de speurtocht Vinny het Varken die over het erf van de kinderboerderij en door het Polderpark loopt. En wie jarig is trakteert: er was een prachtige taart die met alle bezoekers heerlijk is opgepeuzeld. Ook voor de dieren was er een speciale groentetaart gemaakt door de bezoekers. Net als ieder jaar werden de bezoekers weer verwend met creatieve workshops, schapen scheren en een theater.

In het voorjaar zijn er natuurlijk ook weer lammeren geboren! Zo'n 20 geiten- en schapenlammeren zijn ter wereld gekomen op de kinderboerderij. Daarnaast zijn er 11 hele bijzondere biggen geboren. Moeder George, een Roodbonte Husumer-varken, kreeg maar liefst 11 biggen. Aan het eind van het jaar zijn George en alle kinderen verhuisd naar de Kempphaan en hebben zij daar, met dank aan de inzet van de leden van de Rotary Club Almere en leerlingen van PrO Almere, hun eigen varkenskot gekregen.

Het 25-jarig bestaan is ook uitbundig gevierd met medewerkers, vrijwilligers, stagiaires en bestuursleden die zich de afgelopen 25 jaar hebben ingezet voor de kinderboerderij. Via oproepen op Facebook, in de krant en via de website van Stad & Natuur zijn er uiteindelijk bijna 50 enthousiaste 'Beestenbenders' geweest om dit samen met ons te vieren.

Ook is de samenwerking met de Schoor meer geïntensiveerd in 2017. De Beestenbendeclub is doorgegaan en het kinderwerk heeft meegewerkt aan activiteiten op de kinderboerderij. Zo is er samengewerkt tijdens het Halloweenfeest van de buurt, waar de Kinderboerderij de uitvalsbasis was van de route door het park. Een prachtige en herkenbare plek in de wijk. Ook tijdens dierendag was kinderboerderij de Beestenbende weer het decor van een kleinschalig evenement waar de dieren centraal stonden.

Helaas werd het 25-jarig bestaan van Kinderboerderij de Beestenbende afgesloten met het overlijden van onze oudste en trouwste bewoner, pony Floor. Floor was vanaf het begin een bewoner van de kinderboerderij en heeft heel wat kinderen rond gereden tijdens één van de vele ponyritjes. Floor heeft veel betekend voor de bewoners uit de buurt en de bezoekers van de kinderboerderij. Zij wordt ontzettend gemist.

In 2017 heerste er een vogelgriep in Nederland, waardoor onze kippen op beide kinderboerderijen opgehokt moesten worden. Gelukkig hebben onze kippen dit in goede gezondheid doorstaan.

KINDERBOERDERIJ DEN UYLPARK

In het voorjaar was het weer tijd voor de lammetjesboom! Dit jaar hebben we 9 geitenlammeren en 3 schapenlammeren mogen verwelkomen. Bijzonder was de geboorte van een mannetje en een vrouwtje op Koningsdag. Zij kregen dan ook de passende namen Willem en Maxima. Dit alles werd in mei gevierd met een prachtig lentefeest waar de 300 bezoekers weer hun hart op konden halen met de jonge dieren, creatieve workshops en een leuk theater.

Daarnaast is de samenwerking tussen de Schoor, het Stedenpunt en Stad & Natuur geïntensiveerd met het aanbieden van de dierenkidsclub. Één keer per maand, op vrijdagmiddag, kwam er een groep basisschoolleerlingen die na schooltijd gebruikmaken van het dagarrangementenprogramma van de Schoor naar de kinderboerderij om te leren over de schapen, geiten, koeien en andere boerderijdieren. Daarnaast is de buurtsportcoach twee keer op bezoek geweest om het programma voor het thema bewegen en gezond eten te presenteren. In de zomer is de speurtocht Vinny het Varken ontwikkeld op het terrein van de kinderboerderij en door het park. Tijdens dierendag is de speurtocht, onder andere met Gerard Kok, gebiedsmanager Almere Stad, geopend. Door middel van de speurtocht ontdekken gezinnen met kinderen, samen met Varken Vinny, welke dieren er allemaal op de kinderboerderij en in het park leven. Daarnaast heeft dierendag nog zo'n 50 bezoekers getrokken die allemaal hebben meegeedaan aan de workshops en het lopen van de speurtocht!

Nieuw in 2017 is het kerstfestival, dat dit jaar door vrijwilligers van de kinderboerderij is georganiseerd. Samen met de beheerder van de kinderboerderij hebben zij een prachtig programma voor buurtbewoners neergezet met creatieve workshops, het kerstverhaal en een korte lichtjesroute door het park.

Net als bij de Beestenbende moesten ook hier de kippen opgehokt worden vanwege de landelijke uitbraak van Vogelgriep.

HET KLOKHUIS: NATUUR & TECHNIEK

In 2017 heeft Stad & Natuur van de gemeente Almere opnieuw de opdracht gekregen om voor 5 jaar het Klokhuis te programmeren. Op 21 april heeft de gemeente het gebouw officieel overgenomen van Stichting Kindercasla tijdens een feestelijk moment in het Klokhuis. Vanaf de zomer is Stad & Natuur gestart met programmeren. Daarnaast is er ook ruimte gekomen voor andere maatschappelijke organisaties en bewonersinitiatieven om vanuit het Klokhuis activiteiten te organiseren. Om dit te stroomlijnen heeft Stad & Natuur met een aantal bewoners een middag georganiseerd waarin alle bewoners, jong en oud, mee mochten denken over de invulling van het Klokhuis. Deze meedenkmiddag heeft tot de meest creatieve ideeën geleid, waaronder de wens voor een pierenbadje onder het Klokhuis, het organiseren van een duurzame markt en creatieve workshops.

Deze activiteiten zijn ondergebracht bij de verschillende gebruikers van het Klokhuis, waarbij Stad & Natuur zich voornamelijk richt op duurzaamheid, bouwen, wonen en gezond eten. In 2017 zijn er meerdere gebruikers in het Klokhuis bij gekomen, waaronder bewonersinitiatief Open Klokhuis, Kindercentrum Almere en Mad Science. Daarnaast wordt het gebouw voor verschillende lokale initiatieven gebruikt, waaronder de avond4daagse Poort en het evenement Slapen bij de schapen. De centrale ligging van het Klokhuis in het Cascadepark en de bekendheid van het gebouw zorgen regelmatig voor aanvragen van verschillende (maatschappelijke) partijen en initiatieven.

2017 stond vanaf de zomer in het teken van een programma waarin Mad Science elke eerste zondag van de maand wetenschappelijke proefjes verzorgde voor verschillende leeftijdsgroepen van de basisschool. Daarnaast gaf onze zingende gids Daniël van der Zee op de derde zondag rondleidingen die goed bezocht werden. In totaal zijn er vanaf 1 juli 500 bezoekers in het Klokhuis geweest.

Appelboomgaard

Een aantal jaren geleden heeft Stad & Natuur afspraken gemaakt met de gemeente Almere over het NME-programma voor Almere Poort. Hiertoe behoorde ook het aanleggen van 2 boomgaarden in Almere Poort. In 2017 heeft Stad & Natuur met een externe projectleider het initiatief genomen om een appelboomgaard te realiseren. In overleg met de gemeente is er uiteindelijk gekozen voor het Cascadepark, naast de Achillesstraat. Voorafgaand aan de plantwerkzaamheden is hierover uitvoerig gecommuniceerd met de bewoners: er werd een bewonersmiddag georganiseerd, er stond een artikel in Poort Nieuws en alle omwonenden hebben brieven in de bus gekregen. De 30 lindebomen die er al stonden zijn allemaal verplaatst binnen Almere Poort, waarna er 50 appelbomen voor teruggeplaatst zijn door Tomin. Stad & Natuur vergroent Almere Poort! De tweede boomgaard wordt in 2018 gerealiseerd aan de andere kant van het Cascadepark. Hier investeert Stad & Natuur in een bewonersinitiatief om de rozentuin om te bouwen tot een fruittuin.

Kindertheater, een mooie vorm van laagdrempelige cultuur tijdens onze evenementen.

Onze kinderboerderijen zijn een belangrijke voorziening in de buurt, waar bewoners elkaar graag treffen.

De Ruimtepoort

De Ruimtepoort in Sterrenschool De Ruimte is een lokaal waar groen onderwijs en naschoolse activiteiten centraal staan. Stad & Natuur sluit in Sterrenschool De Ruimte aan bij de thema's die op school behandeld worden. De samenwerking met de Sterrenschool is geïntensiveerd met het thema erfgoed. Stad & Natuur heeft een prachtig programma aangeleverd waarbij leerlingen van groep 1 t/m 8 activiteiten hebben gedaan op school, met de Stad en Natuur-bus naar het Erfgoedhuis zijn geweest en er aansluitend naschoolse activiteiten werden aangeboden. Het naschoolse aanbod bestond uit de opening van de archeologieweken met een avondlezing van Stadsarcheoloog Willem-Jan Hogestijn. De archeologieweken zijn geopend door wethouder Huis. Daarnaast waren er naschoolse activiteiten voor kinderen, waarbij zij onder andere fossielen bekeken en namaakten.

Een andere goedlopende activiteit was de griezelbeestjessafari met Erik Fakkeldij, waarbij de kinderen meegingen naar het bos op zoek naar griezelbeestjes zoals naaktslakken, spinnen, torren en andere insecten. Samen met de workshopleider hebben de kinderen de dieren gevangen, bekeken en geïdentificeerd. Uiteindelijk hebben de kinderen de dieren weer vrij gelaten.

DE STAD EN NATUUR BUS

In 2017 hebben 8.000 mensen gebruikgemaakt van de Stad en Natuur bus. Dit zijn bezoekers van evenementen waar een workshop of activiteit is. Bijvoorbeeld bij evenementen van externen zoals Kidsproof en evenementen in Almere Centrum. Daarnaast rijdt de bus rond voor expeditie met recreanten in Almere, waaronder een lammetjesexpeditie en eten uit de natuur.

In 2017 is de Stad en Natuur bus al voor de 100ste keer ingezet. Binnen 16 maanden heeft de bus al veel kilometers gemaakt en bezoekers ontvangen. Naast eigen activiteiten wordt de Stad en Natuur-bus ook gehuurd door bijvoorbeeld Growing Green Cities en andere lokale initiatieven, zoals het buurtinitiatief Filmwijk in beweging. 2017 is ook gebruikt voor meer promotie rond de Stad en Natuur bus, onder andere met filmpjes van de bus.

Participatie

Naast educatie en recreatie is ook participatie een belangrijke pijler in de manier waarop Stad & Natuur mensen bij de natuur betreft. Participatie kan vrijwilligerswerk inhouden, maar ook het samenwerken met andere partijen om bijvoorbeeld het groen in Almere te beheren.

In 2017 waren er zo'n 70 vrijwilligers met een vrijwilligersovereenkomst regelmatig actief bij Stad & Natuur. De vrijwilligers zijn grofweg onder te verdelen in 3 groepen. Vrijwilligers die ondersteunen bij de dierhouderij en de openstelling van de kinderboerderijen, vrijwilligers die lesactiviteiten ondersteunen en vrijwilligers die helpen bij de publieksactiviteiten. Daarnaast zijn er ook diverse werkgroepen zoals IVN Almere die, met hulp van Stad & Natuur, bijvoorbeeld de IVN Bomentuin en de IVN Bostuin onderhouden, of die zich bezighouden met de bestrijding van de berenklaauw. Hieronder enkele hoogtepunten uit 2017 op het gebied van participatie.

LINTJE

Onze vrijwilligster Wendelien van Rijn heeft op 1 november een koninklijke onderscheiding ontvangen uit handen van burgemeester Weerwind. Wendelien is benoemd tot Lid in de Orde van Oranje Nassau vanwege haar jarenlange inzet voor Stad & Natuur, met name voor de schapenhouderij. Meer dan 15 jaar heeft zij zich vrijwillig ingezet voor het verzorgen van schapen, het ondersteunen van educatieve lessen, activiteiten voor het publiek, etcetera. Ook in de aflammerperiode was zij onvermoeibaar beschikbaar. En ook aan de openstelling van de Schaapskooi en het beheer van het gebouw heeft zij haar steentje bijgedragen. Daarom hebben Stad & Natuur Almere, IVN Almere, de Almeerse Wolunie, Groenhorst College en oud-medewerkster Jose van Eldik gemeend een onderscheiding voor haar aan te vragen. Deze werd op 1 november door burgemeester Weerwind aan haar uitgereikt tijdens een gezellige bijeenkomst in het Eksternest.

WERKGROEP BERENKLAUW

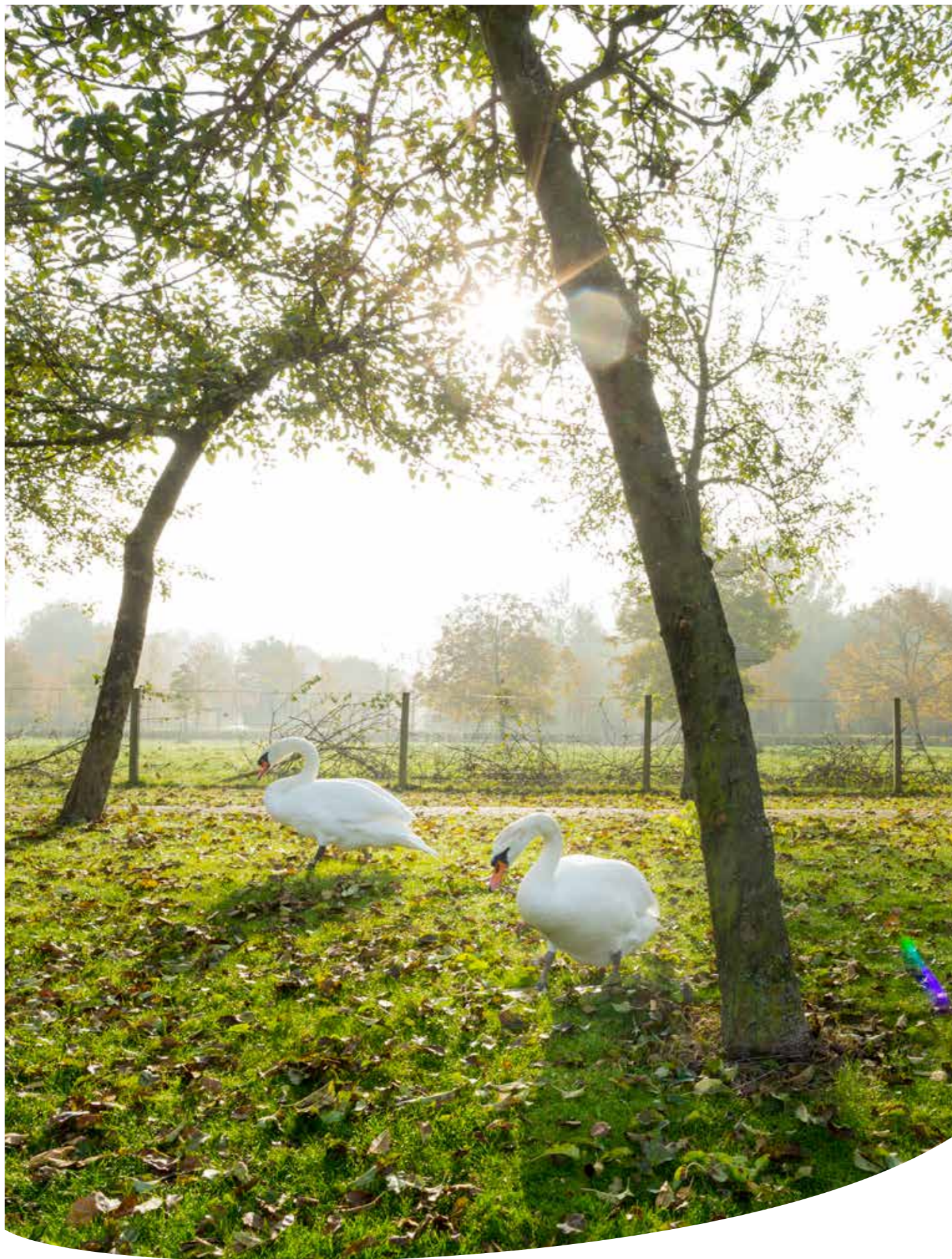
In Almere Haven groeit veel reuzenberenklaauw. Dit is een mooie maar sterk woekerende en daarom lastige plant. Er zijn diverse instanties en vrijwilligersgroepen bezig met de bestrijding van deze invasieve exoot. In het Vroege Vogelbos in Almere-Haven is deze plant op veel plekken in het bos gelukkig al verdwenen. Helaas nog niet overal, en daarom organiseerde Stad & Natuur in samenwerking met Landschapsbeheer Flevoland bestrijdingsacties met vrijwilligers in mei, juni en juli. We bestreden de planten met schop en zeis. Voor begeleiding, gereedschap, handschoenen, koffie, thee en een iets lekkers werd gezorgd.

Cursus fruitbomen snoeien

In het voorjaar van 2017 is in Almere een cursus fruitbomen snoeien gestart. Deze cursus bestond uit een theorie- en een praktijkgedeelte en werd op zaterdag 8 april feestelijk afgesloten met een praktijkdag, waarop alle 16 deelnemers hun certificaat kregen. Landschapsbeheer Flevoland organiseerde in opdracht van Stad & Natuur Almere snoeidagen, waarbij de cursisten gezamenlijk een snoeiklus oppakten. De cursus is bedoeld voor geïnteresseerde bewoners in Almere die het snoeien van fruitbomen onder

In het Vroege Vogelbos zijn veel vrijwilligers actief, ook van partnerorganisaties IVN Almere, de Almeerse Wolunie en Landschapsbeheer Flevoland.

De fruitbomen op de Kemphaan staan er weer prachtig bij na een snoeibeurt door vrijwilligers, die bij ons een snoeicursus hebben gevolgd.

de knie willen krijgen. Na deze cursus kunnen de deelnemers zelf aan de slag. Samen met Landschapsbeheer Flevoland gaan we dit jaar nogmaals een praktijkdag organiseren, waar deelnemers uitgenodigd worden om mee te snoeien. Stad & Natuur heeft op verschillende locaties fruitbomen staan die jaarlijks onderhouden moeten worden. Ook deelnemers die eerder met de cursus fruitboom snoeien hebben meegedaan, kunnen die dag meedoen. Door verschillende gezamenlijke praktijkdagen te organiseren, proberen we samen met geïnteresseerde deelnemers een fruitboombrigade Almere op te bouwen van steeds meer ervaren snoeiers, die vele fruitbomen in Almere kunnen onderhouden. Stad & Natuur heeft de ambitie om deze cursus jaarlijks te houden, want er is veel belangstelling voor.

Gidsen Nacht van de Nacht

Er is een groeiende groep mensen die zich niet voor langere tijd wil verbinden aan een organisatie, maar zich best incidenteel wil inzetten. Dat bleek ook tijdens de Nacht van de Nacht: toen waren er zo'n 30 gidsen actief die ons eenmalig hebben geholpen bij dit evenement. Zij hebben als gids de bezoekers in groepen over de route door het donkere bos begeleid.

NL Doet

Op 10 en 11 maart hebben vrijwilligers op diverse locaties werk verricht voor Stad & Natuur. In het Vroege Vogelbos heeft burgemeester Weerwind meegeholpen met het planten van besdragende struiken. Tijdens deze activiteit maakte hij kennis met de vele vrijwilligers Stad & Natuur en haar partners op deze locatie.

Wolunie

De Wolunie ontwikkelt zich als zelfstandige vereniging steeds verder door. Stad & Natuur faciliteert de vereniging met de Wolfabriek, ruimte in de schaapskooi in het Vroege Vogelbos, gezamenlijke huur van een ruimte aan de Steiger en enige financiële hulp. Wij zijn trots op de Wolunie die steeds meer Almeerders betreft bij de verwerking van een lokaal product, wol van de schapen van Stad & Natuur. Hier wordt prachtige kleding, gebruiks- en kunstvoorwerpen van gemaakt. Voor het verven van de wol verbouwt het IVN Almere verfplanten op de stadsakker in het Den Uylpark.

Nieuwe ontwikkelingen in 2017

HET KLOKHUIS

Op 9 maart heeft de gemeenteraad een positief besluit genomen over aankoop van het Klokhuis van de Stichting Kindercasla door de gemeente. Stad & Natuur kreeg de opdracht voor het beheer en de programmering van het gebouw voor de komende 5 jaar. Op 21 april vond de officiële feestelijke heropening plaats waarbij de burgemeester en Cees de Cloe, voorzitter van Stichting Kindercasla, de koopacte hebben ondertekend. Er waren 40 schoolkinderen en een aantal genodigden aanwezig die bij Stad & Natuur betrokken zijn en zich gaan inzetten voor het Klokhuis. Het bestuur van Kindercasla heeft bloemen, een foto en een sleutelhanger van het Klokhuis gekregen. Ook alle aanwezigen hebben de sleutelhanger gekregen; het is inmiddels een collectors item. De hanger is gemaakt in het atelier van Witchworld via 3D printing. Stad & Natuur is heel blij dat met de inzet van Stichting Kindercasla en de gemeente het Klokhuis weer in gebruik is voor de natuur- en techniekactiviteiten voor scholen en inwoners. Het is namelijk een prachtige en inspirerende locatie. Ook is het Klokhuis beschikbaar gesteld als wijkontmoetingsplek. Hierover is het overleg gestart met de bewoners en het gebiedsteam van de gemeente en naar aanleiding hiervan zijn er vaste tijdstippen in de week bepaald voor wijkactiviteiten.

NME ALMERE POORT

In Almere Poort zijn flinke stappen gezet op het vlak van samenwerking en programmering. Op de Sterrenschool hebben wij het initiatief genomen om meer duidelijkheid te scheppen in de overlegstructuur en lopende projecten. Als tastbaar resultaat daarvan zijn begin maart de 6 themaweken van start gegaan waarbij het thema erfgoed centraal stond. Alle partijen in de school hebben een deel van de binnen- en buitenschoolse activiteiten voor hun rekening genomen, verdeeld over de week. Voor het eerst heeft Stad & Natuur ook een aanbod onder schooltijd in kunnen brengen: een mooie stap vooruit! Tevens zaten wij in een ontwikkelgroep op de Sterrenschool om te onderzoeken op welke manier het aanbod van Stad & Natuur, middels het principe van onderzoekend en ontwerpend leren, het rekenonderwijs leuker en effectiever kan maken. De voorbereiding van de boomgaarden, ook onderdeel van het NME-arrangement, is in volle gang. Dit alles ging in overleg met de gemeente en allerlei andere partijen en buurtbewoners. In de winter van 2017/2018 is door Stad & Natuur de boomgaard met appelbomen aangeplant binnen het NME-arrangement Almere Poort naast het Klokhuis. Als tweede locatie wordt een bewonersinitiatief voor een fruittuin in het Cascadepark ondersteund.

WATERBELEEFCENTRUM KUSTZONE ALMERE POORT

De voorbereiding van de tweede fase van het NME-arrangement Almere Poort (bevolkingsvolgende voorzieningen), namelijk de realisatie van een Waterbeleefcentrum in de kustzone, is verder opgepakt door de gemeente en Stad & Natuur. Natuurbeleving is niet alleen groen; Almere is een waterrijke stad en ontstaan uit water. Bovendien is water een belangrijk onderdeel van een duurzame stad: wij willen schoon en voldoende water (maar niet te veel). Met deze opgave zal het Waterbeleefcentrum de inwoners van Almere en bezoekers uitdagen om mee te denken over oplossingen, om zo zelf een bijdrage te leveren aan een duurzame toekomst met water. Stad & Natuur heeft

in opdracht van de gemeente een inspiratieboek laten maken om betrokkenen een indruk te geven van het project en hen enthousiast te maken om mee te doen. Vervolgens is een programma van eisen met begroting opgesteld om de haalbaarheid weer te geven. De locatie heeft ook een plek gekregen in het nieuwe bestemmingsplan. De betrokkenen zijn allemaal heel positief over de kansen die dit biedt. De volgende stap is om het programma van eisen in 2018 verder uit te werken met een schetsontwerp. Stad & Natuur kijkt ernaar uit om dit samen met de gemeente te presenteren aan de nieuwe gemeenteraad.

ALMEERSEPOORT

Stad & Natuur is op verzoek van Staatsbosbeheer en de gemeente Almere betrokken bij de verdere planontwikkeling van Almeersepoort als toegang tot het toekomstige Nationaal Park Nieuwland. Gelden zijn afkomstig uit het Verstedelijkingsfonds Almere. Daarvoor is de komende 4 jaar rond de 13 miljoen beschikbaar gesteld. Stad & Natuur levert actief bijdrage aan de diverse inhoudelijke vraagstukken. In dit kader hebben we een opdracht afgerond voor de programmering voor de Almeersepoort. Dit inhoudelijk goed onderbouwde programma bevat een voorstel voor de programmering voor de komende 4 jaar rond de thema's nieuwe wildernis, nieuw landschap en nieuw land, met bemensing vanuit Stad & natuur en Staatsbosbeheer (ieder 1 fte voor 4 jaar). Daarnaast is Liesbeth Bronkhorst lid van het kernteam dat het project aanstuurt en hebben medewerkers van Stad & Natuur aan vele workshops meegedaan om input te leveren voor de hard-, soft- en orgware. In 2018 zal de gemeenteraad besluiten over het integrale uitvoeringsprogramma.

Natuurbelevingscentrum de Oostvaarders

Het natuurfestival Rolling Nature werd met financiële inzet vanuit het fonds gebruikt om publiek en bestuurders te enthousiasmeren voor de ontwikkeling van de Almeersepoort. Mooi is dat Stad & Natuur met steun van het fonds de markante zeearendkop als entree-icoon heeft kunnen realiseren bij de Oostvaarders. Een fotomoment voor vele bezoekers!

Tevens werd gekeken naar de doorontwikkeling van Natuurbelevingscentrum de Oostvaarders. Uitgangspunt is dat gezien de groei van de bezoekersaantallen, uitbreiding van de Oostvaarders nodig is. Hiervoor worden momenteel, met behulp van een extern bureau, de ambitie en realisatiefasen verkend bij gemeente, Stad & Natuur, Staatsbosbeheer en de horecaondernemer.

KINDERBOERDERIJEN DEN UYLPARK EN BEESTENBENDE

Voor de kinderboerderijen zijn verdere plannen gemaakt voor verbetering van de locaties en samenwerking met externe partijen. De studenten van Aeres hebben hun onderzoek naar de toekomst van een duurzame kinderboerderij opgeleverd in januari. Hieruit bleek dat de inwoners van de omliggende wijken de kinderboerderijen belangrijk vinden en op het gebied van gezonde voeding en voedselverbouw graag iets zouden willen doen op deze locaties.

STADSLANDGOED DE KEMPHAAN

Het Boshartproject is afgerond met de inrichting van de Binnentuin bij het hoofdgebouw. In april was de eindoplevering van het totale project. Tijdens een feestelijke bijeenkomst zijn de 'bedriegertjes' bij het hoofdgebouw onthuld.

In maart zijn de laatste markante bomen uit de ontwerpkoker van landschaps-architect Kees Hund onthuld, tijdens een feestelijk eerbetoon aan het stadslandgoed en zijn hoofdontwerper (Hund). Het symposium was een groot succes. Tijdens de lezing van Liesbeth Bronkhorst is er ook een initiatief van Stad & Natuur en het Genootschap van het Levende Huis aangekondigd: een boek over de natuur in de tuinstad Almere. De gemeente en Staatsbosbeheer hebben spontaan financiële middelen toegezegd voor de realisatie van het boek. Ben te Raai heeft inmiddels opdracht om de tekst te schrijven onder de titel: Almere, een natuurlijk verhaal.

Stad & Natuur levert een ondersteunende en verbindende bijdrage in het functioneren van het landgoed, o.a. bestuurslid van de Vereniging van Participanten (penningmeester), lid van de commissie marketing en communicatie, trekker van herziening evenementenvergunning, initiator van berichten op de website en social media etc.

EDUCATIEPROGRAMMA ALMERE GEEFT ENERGIE

De gemeente Almere heeft als doelstelling om in 2022 energieneutraal te zijn. Om deze ambitie te realiseren is de inzet nodig van bewoners, bedrijven, scholen en verenigingen in Almere. Scholen worden uitgedaagd om bij te dragen met zowel fysieke en facilitaire maatregelen als met educatie. De gemeente bood scholen daarom gratis energiescans aan in 2016 en 2017. Om de energie-educatie vorm te geven en leerlingen hierbij te kunnen betrekken, is in maart 2016 een bijeenkomst georganiseerd met scholen. Er waren er 4 uit het PO en 1 uit het VO aanwezig. De uitkomst was dat scholen enthousiast zijn over de werkvorm co-creatie om zelf energie-educatie te ontwerpen.

Vanaf januari 2017 - halverwege het schooljaar - konden de scholen zich opgeven. Helaas bleef de deelname wat achter. Scholen gaven aan meer tijd te hebben vanaf het nieuwe schooljaar, september 2017. Hierdoor heeft de gemeente de opdracht verlengd tot december 2017. Uiteindelijk hebben 3 basisscholen een ontwerpworkshop gedaan in plaats van de geplande 11.

Het is moeilijk om leerkrachten en directeuren te betrekken bij energietransitie en deze mening wordt gedeeld door de gemeente. De urgentie die wij ervaren om educatie aan te bieden die te maken heeft met energietransitie, klimaatverandering en duurzaamheid wordt nog niet zo ervaren door het gros van de leerkrachten en directeuren. De vrijheid om andere thema's te kiezen en de problematiek van personeelstekort, financiën en volle agenda's helpen daar ook niet bij. Daarbij kan het ook zijn dat de gekozen route van co-creatie met leerkrachten, en de verwachte eigen tijdsinzet die dit met zich meebrengt, een belemmering is. De scholen die interesse hebben getoond, waren wel erg enthousiast over de workshop en hadden veel ideeën om mee aan de slag te gaan, van expositie tot groen schoolplein. De workshopteams bestonden uit leerkrachten, leerlingen en ouders. Een en ander zal in 2018 een vervolg krijgen.

LANGE TERMIJNBELEID GROEN & GEZOND IN ALMERE

Prisma, één van de Almeerse schoolbesturen, agendeerde op 14 december de Floriade als katalysator van de ontwikkeling van Almere als groene en gezonde stad in het Brede Onderwijs Besturen overleg Almere. Een presentatie van een concept of advies voor lange termijnbeleid op het vlak van groen en gezond onderwijs wordt momenteel voorbereid door de gemeente Almere en Floriade B.V..

Hiervoor is medewerking en input gevraagd aan Stad & Natuur, GGD Flevoland en IVN Flevoland (makelaars Programma Jong Leren Eten). Het doel is om de ambitie van de gemeente Almere en de schoolbesturen waar te maken: alle scholen in 2022 groen & gezond. Hierbij kan de aanpak van het landelijke programma 'Gezonde School' leidend zijn. Stad & Natuur zal hierbij aanhaken om bestaande lesactiviteiten te verbinden met themacertificaten, zoals Natuur & Milieu, Gezondheid & Voeding, Sport & Bewegen en Welbevinden.

DEELNAME INSPIRATIEMARKT SCHOOLDIRECTEUREN BEWEEG- EN GEZONDHEIDSACTIVITEITEN

Op 19 oktober jl. heeft Stad & Natuur deelgenomen aan de inspiratiemarkt voor Almeerse schooldirecteuren in het Topsportcentrum. Deze markt is georganiseerd door Gemeente Almere (sportbedrijf en project GGV) in samenwerking met de belangrijkste aanbieders van beweeg- en gezondheidsactiviteiten. Deze dag, waarop alle aanbieders zich presenteerden aan alle Almeerse schooldirecteuren, kwam voort uit het programma 'Gezonde Jeugd'. Andere deelnemers waren Buurtsportcoaches, Combinatiefunctionarissen, Almeers Kenniscentrum Talent, Almere Sportief, Jeugdsportfonds, De Schoor, GGD Flevoland, Floriade en Ketenaanpak Gezond Gewicht Flevoland. Namens Stad & Natuur was ook Almere Geeft Energie en Kleur in Cultuur uitgenodigd, waarbij Stad & Natuur inspeelde op preventie en het vergroten van de bewustwording van een gezonde leefstijl en leefomgeving.

De dag werd geopend door wethouder R. Peeters en hij vertelde over het 'Pact Aanpak Gezond Gewicht Almere' dat hij namens de gemeente heeft ondertekend op 12 oktober jl.. De andere ondertekenaars zijn Jeugdgezondheidszorg Almere, GGD Flevoland, Zorggroep Almere (huisartsen), de wijkteams en Eerste Lijn Amsterdam Almere. (Ernstig) Overgewicht bij jeugdigen is ook in Almere een probleem dat vraagt om passende maatregelen. Er gebeurt al veel op dit vlak binnen het programma Gezonde Jeugd in Almere, maar met het pact heeft de gemeente met partners afspraken gemaakt om de aanpak van overgewicht te intensiveren. De kern: elk kind dat te zwaar is, blijft - met de ouders - in beeld en krijgt waar nodig begeleiding. Professionals kijken daarbij naar de hele gezinssituatie.

WATERSCHAP ZUIDERZEELAND

Er zijn verkennende gesprekken gevoerd met Waterschap Zuiderzeeland over het vormgeven van een educatief partnerschap in Almere. Daarnaast is er een structureel overleg gestart met regisseur Waterplan, programmamanager Growing Green Cities en Waterschap Zuiderzeeland. Hier is een aanzet gemaakt om in 2018 te starten met een pilot voor VO-onderwijs en een kleinschalig evenement tijdens de Waterweek vanaf 6 mei 2018.

DIGITALE FOLDER NATUURARRANGEMENTEN VROEGE VOGELBOS

Voor het Vroege Vogelbos heeft Stad & Natuur een digitale folder gemaakt met diverse natuurarrangementen voor bedrijfsleven en groepen. Op basis van verzoeken via Het Eksternest (zalenverhuur) en via onze eigen kanalen wordt de folder verspreid.

VRIENDEN VAN STAD & NATUUR

Stad & Natuur heeft het initiatief genomen om meer partners te verbinden aan haar doelstelling door middel van een 'Vrienden van'-club. Op 5 januari zijn wij met een dertigtal vrienden met de Stad en Natuur bus naar het Amsterdam Light Festival geweest. De kunstwerken hadden in 2017 het thema Biomimicry. Dankzij de toelichting van de gids was het een leerzame maar bovenal een heel gezellige dag. Het was de opmaat naar het Vrienden-jaarcongres dat op 11 mei plaatsvond in Natuurbelevingscentrum de Oostvaarders. Er was een mooie opkomst van zo'n 90 vrienden, die o.a. door de verhalen van Kees Moeliker, conservator van het Natuurhistorisch Museum in Rotterdam en schrijver, inspiratie kregen om met de natuur aan de slag te gaan. Daarna was er een heerlijke wandeling met de gidsen van onze partner IVN Almere. De dag werd afgesloten met een borrel in de buitenlucht. De positieve reacties geven alle aanleiding om het Vriendenprogramma voort te zetten.

DEELNEMINGEN

Stadsbrouwerij Kemphaan, waar Stad & Natuur aandeelhouder van is, heeft zich positief ontwikkeld. Het brouwproces verloopt steeds beter door optimalisering van de brouwerij en de opslagruimte. Het proeflokaal wordt steeds meer gebruikt, mede in combinatie met arrangementen op het landgoed met andere participanten. Er zijn nieuwe brouwers opgeleid die zelfstandig kunnen brouwen. Een mooi project waar Almeeders zich graag voor inzetten.

Op Buitenplaats de Warmoezerij, waar Stad & Natuur eveneens aandeelhouder van is, is de akker in gebruik geweest bij 5 scholen uit Almere Buiten. Als schooltuin, maar ook als decor van de stadsboer die er mosterdzaad heeft verbouwd. Dit project bouwt Stad & Natuur na 2018 af.

JEUGDFLORIADE / STICHTING URBAN GREENERS

Stad & Natuur is in de persoon van de directeur lid van het bestuur van de Stichting Jeugdfloriade (penningmeester). Dit is voortgevloeid uit de bijdrage van Stad & Natuur aan het bidbook voor de Floriade, waarin ons jeugdplan is overgenomen. De Floriade BV heeft aan het bestuur van de Jeugdfloriade voorgesteld om de Stichting Jeugdfloriade voort te laten bestaan en middels een personele unie de integratie met de BV vorm te geven. Het bestuur van de Jeugdfloriade stemde daarmee in. Uiteindelijk heeft deze overdracht in de tweede helft van 2017 plaatsgevonden. De Stichting Jeugdfloriade gaat verder als Stichting Urban Greeners. Stad & Natuur blijft het belangrijk vinden om de gehele jeugd bij de Floriade te betrekken. Daarvoor zullen in 2018 weer verdere stappen worden gezet met de Floriade.

FLORIADE

De samenwerking met de Floriade B.V. is in 2017 gestart middels het opnemen van twee lesarrangementen, Floriade Tuinbouwbattle en Bouw je eigen Drijfveer, in het digitaal inschrijfsysteem van Stad & Natuur voor PO-onderwijs schooljaar 2017/2018. In afwachting van het nieuwe marketingplan en de nieuwe marketingmanager wordt in voorjaar van 2018 de samenwerking tussentijds geëvalueerd, om te bepalen hoe de samenwerking eruit gaat zien voor het nieuwe schooljaar 2018 (en verder).

Bij Stad & Natuur zijn zo'n 70 vrijwilligers met een vrijwilligersovereenkomst regelmatig actief. Maar ook voor losse klussen als gidsen tijdens de Nacht van de Nacht trekken we mensen.

Stad & Natuur werkte mee aan programma Floriade on Tour, waarbij met name de bus werd ingezet om de wijken te verbinden. Het thema was Eetbare stad. De Growing Green-spelddragers zijn bijvoorbeeld al een keer met de bus opgehaald en door de stad vervoerd langs verschillende groene initiatieven waarna de spelden werden uitgereikt.

PARTNERS IN DE STAD

De medewerkers van Stad & Natuur voeren het hele jaar door overleggen en adviesgesprekken over kortere en langere samenwerkingsverbanden met een heel divers gezelschap aan organisaties en individuen. Waar wij kunnen helpen, doen we dat met de inzet van onze locaties, middelen en mensen. Onze verbindende rol neemt sterk toe. Dat geeft anderen soms de mogelijkheid om net die stap te zetten of iets te realiseren dat op eigen kracht niet lukt. Het geeft Stad & Natuur veel voldoening om dit te kunnen doen, met als stip op de horizon om elke Almeerder die zo onmisbare binding met de blauwgroene leefomgeving van Almere te laten beleven en te laten leven in een groene en gezonde stad. De Almere Principles verbinden ons daarin.

Organisatie

Raad van Toezicht

In 2017 is de Raad van Toezicht tijdelijk uitgebreid in verband met een soepele overdracht van werkzaamheden van de voorzitter en vice-voorzitter. Henk Smeeman en Herman Reimert nemen in april 2018 afscheid na de maximale zittingstermijn. Daarom zijn halverwege 2017 Cees Okkerse en Irene van Hooff toegetreden. Wendelien Vos was vanwege haar gezondheid helaas genoodzaakt zich eerst tijdelijk en later definitief terug te trekken uit de Raad van Toezicht. In december is vervolgens Hans Marsé toegetreden. De Raad van Toezicht is volgens vergaderschema bij elkaar geweest. Daarnaast hebben er enkele meer informele bijeenkomsten plaatsgevonden. Tevens waren de leden regelmatig aanwezig bij evenementen/activiteiten en tijdens het personeelsuitje en de kerstbijeenkomst.

Medewerkers

Het vaste team bestond uit 14 medewerkers. Daarnaast hadden we enkele medewerkers met een tijdelijk contract of uitgezonden via het uitzendbureau. Dit betrof ondersteuning in de diervoorzorging en de frontoffice. Vanwege de groei van locaties en projecten was deze extra ondersteuning noodzakelijk. Voor de nabije toekomst moet hierop een financiële en organisatorische aanpassing plaatsvinden. Tevens was er 1 langdurig zieke, wat in een klein team als het onze impact heeft. Verder is er geïnvesteerd in de optimalisatie van de teamsamenwerking. Stad & Natuur is trots op haar medewerkers die zich met hart en ziel inzetten voor de verbinding van mens en natuur in Almere. In 2017 heeft er regelmatig werkoverleg plaatsgevonden, evenals plenaire teambijeenkomsten, personeelsuitjes en een kerstbijeenkomst voor het hele team. Daarnaast zijn er meerdere bedrijfsbezoeken gebracht aan andere organisaties of locaties.

Organisatie

De groei vergde ook een verdere slag in de professionalisering en dan met name in de ondersteunende bedrijfsprocessen. Zo zijn de facturatie en personeelsadministratie in 2017 gedigitaliseerd. Ook juridische en arbotechnische eisen werden verhoogd, onder meer op de dierlocaties. Dit zal ook in 2018 veel aandacht eisen en financiële en organisatorische consequenties hebben. Privacywetgeving vergde daarnaast ook investeringen in middelen en mensen.

Publiek verantwoorden

Stad & Natuur heeft zich, samen met de andere publieke organisaties in Almere, verbonden aan het traject publiek verantwoorden. Zowel de bestuurder als de Raad van Toezicht leverden trouw hun bijdrage aan de bijeenkomsten. Stad & Natuur zette verdere stappen in de publieke verantwoording richting bewoners. Daartoe is ook een verklaring ondertekend. Bewoners, partnerorganisaties, vrijwilligers en bezoekers werden bevraagd over hun ervaringen met Stad & Natuur en belangrijker, over hoe zij de blauwgroene natuur in Almere ervaren.

Overleg met gemeente als opdrachtgever

Tweemaal per jaar vindt het bestuurlijk overleg plaats met de wethouder, Frits Huis, de voorzitter van de Raad van Toezicht, Henk Smeeman, en directeur/bestuurder, Liesbeth Bronkhorst. Dit gold ook voor 2017. In dit overleg wordt van twee kanten informatie uitgewisseld en met onder andere

de wethouder gesproken over de wens van Stad & Natuur om meer samen te werken t.a.v. het jeugdprogramma Groenkampioen en de Floriade. Daarnaast vond er regelmatig overleg plaats tussen de accounthouder, Peter Deenen, en Liesbeth Bronkhorst.

Communicatie

PERS EN PR

In 2017 heeft Stad & Natuur niet stilgezeten en zijn er 75 persberichten verstuurd. Merendeels is dit opgepakt door de Almeerse krant en/of Omroep Flevoland. Daarnaast wisten Omroep Flevoland en Almere Deze Week ons meerdere malen te vinden voor een foto- of videoverslag. Bijvoorbeeld tijdens de Modderrun, de Dinozomer en de Boomfeestdag.

Er zijn 4 seizoenskalenders verstuurd naar 100 toeristische adressen in Almere en de omgeving van Almere. Daarnaast zijn er flyers gedrukt over onder andere de Modderrun en de Dinozomer.

Online en social media

Vooral online is Stad & Natuur enorm gegroeid in 2017. Het aantal online volgers is flink gestegen. Op 1 januari 2018 hadden wij in totaal 16093 volgers op Facebook, Twitter en Instagram, 6000 meer dan jaar ervoor. Met name de Facebookpagina is flink gegroeid. Ook zijn we gestart met een Instagram-account, waar we in korte tijd 500 volgers mochten verblijden met prachtige natuurplaatjes en een nieuwe Facebookpagina voor de Modderrun Almere. Daarnaast hebben we meer ingezet op het maken van filmpjes tijdens evenementen, activiteiten en natuurlijk van onze dieren. Filmpjes van onder andere de jonge lammetjes in de Schaapskooi in het Vroege Vogelbos hebben een hoop likes en leuke reacties losgemaakt bij onze volgers. Ook hebben we ingezet op professionele foto's en filmpjes om de locaties van Stad & Natuur nog beter te kunnen promoten bij het brede Almeerse publiek.

Via Mailchimp zijn er meer (8) nieuwsbrieven verstuurd dan in 2016, namelijk 30 nieuwsbrieven. In 2017 zijn we ook begonnen met nieuwsbrieven voor vrijwilligers en apart voor het grootste evenement van het jaar: de Modderrun.

De website www.stadennatuur.nl is door 33.561 bezoekers bezocht, die in totaal in 51.854 sessies actief zijn geweest op onze site. Hiervan is 72,9% vrouw en bijna 32% valt in de categorie 35-44 jaar. Pagina's die goed bezocht zijn, zijn onze evenementenkalender, de winkel, de Nacht van de Nacht en de Modderrun. Qua locaties deed De Beestenbende het het beste, gevolgd door de Oostvaarders, het Klokhuis, de Kemphaan en het Den Uylpark.

Op 21 april vond de officiële feestelijke heropening van het Klokhuis plaats.

Bezoekersaantallen

RECREATIE	BEZOEKERS	AANTAL ACTIVITEITEN	REGULIERE BEZOEKERS	EXTERNE HUUR S&N	TOTAAL
Beestenbende	817	18	11.000	1100	
Buitenplaats	35	2	nvt	nvt	
Den Uylpark	491	9	10.000	300	
Kemphaan	24.254	45	30.000	2.322	
Klokhuis	506	15	nvt	3.260	
Oostvaarders	1.885	40	72.500	6.224	
Ruimtepoort	178	14	nvt	nvt	
Stad en Natuur bus	8000	12	nvt	nvt	
Vroege Vogelbos	1.961	20	33.000	3.665	
Activiteiten op externe locaties	490	5	nvt	nvt	
Totaal recreatie	38.617	161	156.500	16.871	211.988

EDUCATIE	LEERLINGEN	AANTAL GROEPEN
Les op bijzondere natuurlocaties	9.250	367
<i>Kemphaan</i>	6.317	247
<i>Vroege Vogelbos</i>	528	21
<i>Den Uylpark</i>	122	5
<i>Beestenbende</i>	161	6
<i>Oostvaarders</i>	411	17
<i>Klokhuis</i>	216	9
<i>Overig</i>	1.495	62
<i>Stad en Natuur bus</i>	1.653	62
Les op school	2.690	103
Materiaalpakketten	2.942	126
Themakisten	3.235	137
Overige zaken zoals maatwerk, schoolreisje e.d.	1.106	
Totaal educatie	19.223	738

CONTACT

Stad & Natuur Almere
Kemphaanstraat 1
1358 AD Almere

T 036 547 50 50
F 036 547 50 60
info@stadennatuur.nl
www.stadennatuur.nl

fotografie: Jorn van Eck
pagina 15, 16: Rolf Hendriks, InterAxxie

Een uitgave van stichting Stad & Natuur Almere
Juni 2018

STAD &
NATUUR werkt aan
ALMERE een groene en
gezonde stad

STAD &
NATUUR
ALMERE